ЩЕ ТІЛЬКИ 4 ДНІ ДО ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ 27-ГО ЧЕРВНЯ 1964. НЕ ЗАБУДЬТЕ СПОМ'ЯНУТИ!

І чужому научайтесь,
Й … райтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го ЧЕРВНЯ 1964 | 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 23, 1964 No. 117. VOL. LXXI.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ АПРОБУВАВ ПЕРЕВІРКУ ПОБОРОВОЇ СИСТЕМИ

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара 21-го червня апробував одномільйонову програму повної перевірки військової обов'язкової служби. Сподіваються, що ця перевірка може спричинити великі зміни у військовій службі цієї країни, а може навіть довести до скасування її обов'язковости для всіх громадян. Теперішній закон про військову службу кінчається 1967-го року, і уряд сподівається, що до того часу зможе зголосити новий законопроєкт в цій справі. Досі не було великої охоти в урядових колах переводити більші зміни в поборовій системі, але в останньому часі в урядових колах передбачають більші зміни в обов'язковій і примусовій військовій службі. Студії над цією проблемою почалися на домагання президента Джансона. Про зміну в цій ділянці думав теж покійний президент Кеннеді, коли довідався, що до примусової військової служби покликується так, немов виграється на льотерії. Покликується дуже мале число з тих, що мали б обов'язок служити, і тому важко тут бути справедливим. Вивчають теж, як відбувається військова служба за кордоном в Европі. Сподіваються, що зменшене буде число річників, з яких покликували до військової служби. Досі від 18-го до 26-го року життя могли бути покликані до військової служби. Плянують скоротити цей час до двох або трьох років (18 - 21). Обмірковують і такий плян, щоб до військової служби покликувати тільки один річник 19-річних, або 21-літніх, але з того річника брати всіх, крім дійсно нездібних. Береться до уваги і те, щоб крім військової служби новобранці могли також виконувати свою військову повинність в таких організаціях, як Корпус Миру, Домашній Корпус Праці і тим подібне. Комісія, що вивчає цю справу, бере до уваги також і те, що велике число молоді є безробітне, і що при розв'язці справи військової служби треба б старатися допомогти і цій проблемі. Департамент Оборони визначив один мільйон долярів на студіювання цієї програми, бо не бажає собі, щоб цією справою зайнялася окрема Президентська Комісія, яка могла б зробити з неї політичну проблему та під таким кутом її вирішувати.

Сенат ухвалив громядянський закон більшістю 73 до 27-ох

Вашингтон. — В п'ятницю 18-го червня Сенат більшістю 73 до 27-ох голосів ухвалив закон про охорону громадянських прав. За голосували 46 демократів і 27 республіканців, а проти були 21 демократ і 6 республіканців. Цей законопроєкт мусітиме йти ще до Палати Репрезентантів, щоб вона схвалила ті зміни, які зроблено в Сенаті. Тепер прихильники цього закону стараються про те, щоб перемогти протести південних конґресменів та ще до 4-го липня ухвалити цей законопроєкт, щоб Президент міг його святково підписати в дні державного свята. Справа в тому, що головою Палатної Комісії Правил є конґресмен Говард В. Смит із Вірджінії, який є завзятим противником цього закону. Але реґуляміновими способами можна буде перемогти його опозицію і Палата зможе голосувати над цим проєктом своєчасно, щоб Президент міг його підписати 4-го липня. Голова Комісії Правил має переслати законопроєкт повній Палаті, щоб вона могла над ним дебатувати, що впродовж 10-ох днів є можливе до зроблення.

Сенатор Кеннеді видужує; його найменували на сенаторського кандидата

Нортгемптон, Масс. — Сенатор Едвард Кеннеді з успіхом видужує з поранень, що їх зазнав під час катастрофи літака в дні 19-го червня, коли летів на стейтову Демократичну Конвенцію у Вест Спрінґфілді, Масс. Ця Конвенція визначила на сенаторського кандидата 32-річного сенатора Едварда Кеннеді. Цю кандидатуру можна б перемогти у правиборах, що відбудуться 10-го вересня, але сподіваються, що проти нього не буде республіканського протикандидата. Едвард Кеннеді докінчував дворічну каденцію свого брата Джана Ф. Кеннеді, а тепер він кандидує на 6-річну повну каденцію. Едвард Кеннеді був важко поранений в катастрофі літака; з ним поранений був індіянський сенатор Бирч Бай із дружиною, а пілот Едвард Зімни і дорадник сенатора — Едвард Мосс були вбиті. Сенатор Кеннеді має зломаний хребет, але він може рушати ногами й руками, і тому йому не загрожує параліч. Лікарі твердять, що він вповні видужає, але до цього треба буде від 6-ох до 8-ох місяців. Це вже третя нещаслива пригода на літаках членів родини Кеннеді. Брат Едварда ляйтенант Джозеф П. Кеннеді молодший згинув під час війни як летун фльоти, його сестра Кетлін згинула зараз після війни в летунській катастрофі в Европі.

В АМЕРИЦІ

● **18-го червня** впродовж однієї години на Світову Виставку в Ню Йорку ввійшли 52.157 осіб, що було дотеперішнім рекордом. Денно відвідують Виставку понад 200.000 осіб. В понеділок — 211.344, у вівторок — 222.593, в середу — 237.036.

● **Американський Інститут** публічної опінії д-ра Ґеллупа перевів опитування в цілій країні і ствердив, що популярність президента Джансона в червні цього року виносить 74 відсотки, а в травні вона виносила 75 відсотків всіх опитуваних. Запитувані діставали такий запит: „Чи ви схвалюєте чи не схвалюєте те, що робить президент Джансон?" Цікаво, що аж 62 відсотки республіканців схвалювали уряд Джансона. Подібний відсоток популярности мав президент Айзенгавер перед виборами в 1956 році. Очевидно, що не всі ті, які схвалюють уряд теперішнього президента, будуть за нього голосувати 3-го листопада ц. р.

● **Колишня американська амбасадорка** Клер Бут Люс в промові в Ст. Джонс університеті заявила, що ЗДА повинні почати торгівлю з комуністичним Китаєм, бо це саме вже роблять наші союзники. ЗДА розмовляють вже з Хрущовим, то чому не могли б розмовляти з Мао Це-тунґом.

● **Астрономи в Ню Йорку** і в Арізоні бачили 6-го червня червону пляму на Місяці між кратерами Геродота та Арістарха. Цю пляму бачили також японські астрономи.

● **21-го червня** о год. 3.57 рано почалося астрономічне літо на Північній Півкулі.

СЕРГІЙ ЛИТВИНЕНКО — ВИДАТНИЙ СКУЛЬПТОР-МИСТЕЦЬ і ГРОМАДЯНИН, ПОМЕР В НЮ ЙОРКУ

Бл. п. Сергій Литвиненко біля свого моделю поставленого на Союзівці пам'ятника гетьманові Іванові Мазепі.

Ню Йорк. — Визначний скульптор і громадський діяч, учасник Визвольних Змагань, Сергій Литвиненко, помер від удару серця в нюйоркському шпиталі у суботу 20 червня 1964 року, о 4-ій год. по полудні, на 65-ому році життя.

Сергій Литвиненко народився 5-го жовтня 1899 року на Полтавщині. Середню освіту закінчив у 1917 р. Від січня 1919 р. до листопада 1920 р. був у Армії Української Народної Республіки, в ранзі хорунжого. Відступивши на Захід, перебував два роки в таборі інтернованих українських вояків у Ланцуті й Вадовіцах. З останнього табору вирвався завдяки мистецьким здібностям — виїхав із Театром Окремої Кінної Дивізії, що гастролював у Західній Галичині.

Прибувши в кінці 1923 р. до Кракова, успішно склав студії у Краківській Академії Мистецтв. Там вчився від 1924 до 1929 р.р., беручи активну участь у житті Громади Українських Студентів-Еміґрантів при Академії, був головою Громади у 1926-29 р.р. Вчився в Академії у проф. Ляцка, який сам раніше вчився у Боз-Ар у Парижі.

Сергій Литвиненко закінчив Академію Мистецтв у Кракові з 8 відзначеннями і, на доручення проф. Ляцка, виїхав до Парижу, де влітку 1930 р. з успіхом виставляв свої скульптури у славетному сальоні Тюільрі. Після вивчення всіх музеїв і скульптурних скарбів французької столиці, С. Литвиненко повернувся восени 1930 р. у Галичину і жив у Львові аж до 1944 року. Там він щороку брав участь у мистецьких виставках. Крім скульптури, займався українською керамікою, вів відділ скульптури в Українській Вищій Образотворчій Студії. У львівському періоді творчости мистець виконав багато визначних скульптурних композицій і пам'ятників, зокрема на могилах полеглих героїв України, пам'ятник митрополитові Андреєві Шептицькому, бронзовий пам'ятник-могилу Іванові Франкові та ін.

У липні 1944 року Сергій Литвиненко прибув до Німеччини. По війні залишився на еміграції, перебуваючи спочатку в таборі Карльсфельд, потім у Берхтесґадені, де творив, як скульптор, та навчав молодих українських адептів. Від 1950 року мистець із дружиною осілився в Ню Йорку. Тут незмінно впродовж понад 10 років був обираний головою Літературно-Мистецького Клюбу, співорганізатором і учасником багатьох мистецьких виставок. Мав багато індивідуальних виставок. У Ню Йорку Сергій Литвиненко створив багато скульптурних портретів, у тому числі відзначений Великою Американською Нагородою бронзовий портрет Гетьманівни. Створив пам'ятник Іванові Франкові, що поставлений на оселі УР-Союзу в Ґлен Спей та пам'ятник гетьманові Іванові Мазепі, поставлений на оселі УН-Союзу в Кергонксоні, Н.Й.

Тіло сл. п. Сергія Литвиненка лежить у похоронному заведенні Петра Яреми, де в понеділок і вівторок, 22 і 23 червня будуть відправлені Заупокійні Панахиди. Похорон відбудеться в середу, 24-го червня, перед полуднем на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, на якому — між іншим — є чимало нагробників, виконаних покійним Сергієм Литвиненком на могилах видатних українських діячів і громадян. Осиротив дружину, відому громадянку Надію з Дзеровичів Литвиненко.

Зі смертю сл. п. Сергія Литвиненка українська культура втратила одного з найвидатніших своїх репрезентантів, а українська громада свого провідного і справді невтомного працівника. Його смерть — це чергова втрата, якої не можна заступити. Вічна Йому Пам'ять!

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ПРОЩАЄТЬСЯ ЗІ СВОЇМ МЕЦЕНАТОМ, СЛ. П. ВОЛОДИМИРОМ ДЖУСОМ

Ню Йорк. — В неділю, 21-го червня, велика Українська Громада прощалалася із своїм меценатом, фундатором і президентом Українського Інституту Америки, сл. п. Володимиром Джусом, під час заупокійної Панахиди, яка була відправлена в тому ж Українському Інституті Америки при 79-ій вулиці і 5-ій Евню, де в цей день у пополудневих годинах було виставлене тіло Покійного. Просторі залі Інституту ледви могли помістити сотні людей, що прийшли віддати останній поклін цьому — як це сказав у своїй прощальній промові біля домовини Покійного адв. Михайло Пізнак — „українському Фордові", який потрапив дослівно з нічого створити багатомільйонове промислове підприємство та винаходи якого відіграли вітальну ролю в оборонних зусиллях Америки під час другої світової війни. Панахиду біля відкритої домовини Покійного відправляли: канцлер Стемфордської дієцезії впреп. о. шамбелян Іван Стах у сослуженні впреп. о. монс. Омеляна Монастирського, впреп. о. Сотера Голика, протоігумена ЧСВВ, всч. о. Ореста Засійбіди, пароха церкви св. Юра в Ню Йорку, всч. о. В. Андрушкова, декана Н. Йорку і пароха в Брукліні, та всч. о. Антона Кучми. Співали хористи „Думки" під диригентурою мґ-ра Леонтія Крушельницького. Після Панахиди — як згадано — при відкритій домовині промовляли адв. Михайло Пізнак та інж. Остап Балабан, віце-президент і директор Інституту. Приявна була Родина Покійного. Велика конференційна заля Інституту, в якій ще так недавно відзначено 15-річчя Інституту, була заповнена по береги, а стіни були вкриті численними вінками квітів. Між приявними на Панахиді були репрезентанти численних українських центральних і місцевих установ. Похорон сл. п. Володимира Джуса відбудеться у вівторок, 23-го червня 1964, о год. 9:30 рано з похоронного заведення Бойда в Бабилоні до української католицької церкви св. Тройці у Вест Айсліп і опісля на місцевий цвинтар.

ДЖЕК ПЕЛЕНС І МАЙК МАЗУРКІ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ УРОЧИСТОСТЯХ У ВАШИНГТОНІ ЦІЄЇ СУБОТИ

Пеленс деклямуватиме вірш Шевченка „Мені однаково"

Ню Йорк. — З Комітету Пам'ятника Шевченкові інформують, що два видатні фільмові артисти українського роду: Джек Пеленс-Палагнюк і Майк Мазуркі-Мазуркевич прийняли запрошення Комітету та візьмуть участь у великих урочистостях, зв'язаних з відкриттям пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні в найближчу суботу, 27-го червня. Джек Пеленс, один з найпередовіших артистів американського екрану й телевізії, деклямуватиме під час урочистостей вірш Тараса Шевченка: „Мені однаково" в українському оригіналі та в англійському перекладі. Обидва артисти візьмуть участь як у самих урочистостях відкриття пам'ятника, так і в ювілейному бенкеті, що відбудеться того ж дня в „Арморі" о год. 8-ій ввечері. Очікується ще відповіді від двох інших фільмових артистів українського роду, Ніка Адамса-Адамчака, уродженця Джерзі Ситі, та від Наталі Вуд, уродженки Байону, Н. Дж. Участь цих світової слави американських фільмових артистів українського роду в урочистостях відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові, поруч з найвидатнішими репрезентантами американського державного та громадського і культурного життя та повної репрезентації всього вільного українства, буде побажаним доповненням цих справді історичних урочистостей.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ П'ЯТИЙ НАУКОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

Ню Йорк. — В суботу 20 червня ц.р. відбувся в готелі Коммодор 5-ий Науковий З'їзд Українського Лікарського Товариства Північної Америки, зорганізований його Головною Управою та Метрополітальним Відділом Ню Йорку. Науковий З'їзд був сполучений з такими товариськими імпрезами, як вечірній бенкет, спільна фотографія учасників та баль у великій балевій залі названого готелю.

Науковий З'їзд відкрив формально голова Метрополітального Відділу д-р Богдан Шебунчак, після чого привітав з'їзд голова Головної Управи д-р Мирон Зарицький. На голову З'їзду обрнано д-ра Богдана Гординського. Після того виголошено рівно 17 наукових фахових доповідей з ділянки медицини. Крім двох доповідей на пленарній сесії — всі інші були виголошені на двох Комісіях — інтерністичній і хірургічній, при чому модератором на сесії інтерністики був д-р Богдан Макарушка, а на секції хірургії — проф. д-р Василь Трухлий. З'їзд був попереджений зустріччю з громадянством попереднього вечора в Народному Домі.

У рямках Наукового З'їзду був влаштований в суботу о год. 8-ій ввечорі бенкет, що його відкрив господар з'їзду, голова Метрополітального Відділу УЛТПА д-р Богдан Шебунчак та започаткував молитвою парох церкви св. Юра всч. о. Орест Засійбіда, ЧСВВ. Учасників і гостей вітав президент УЛТПА д-р Мирон Зарицький, а короткі промови-привітання виголосили: головний предсідник Українського Народного Союзу, екзекутивний віце-президент Українського Конґресового Комітету Америки і екзекутивний директор Комітету Пам'ятника Шевченкові п. Йосип Лисогір, заст. голови Американського НТШ проф. д-р Осип Андрушків, інсп. Іван Василишин від „Самопомочі" та д-р Микола Чировський від ООЧСУ. Коротке привітання виголосив редактор „Лікарського Вісника" д-р Тома Лапичак. Під час бенкету, разом з членами Управи УЛТ та видатнішими гостями представлено зокрема одного з найвидатніших українських лікарів-науковців і дослідників, д-ра Леонтія Дмоховського. Серію виступів під час бенкету закінчив основоположник УЛТПА, д-р Роман Осінчук. Після бенкету відбувся баль.

У Шикаґо вийшла нова шевченківська платівка

Шикаґо. — Тут вийшла нова довгограйна платівка „Шевченко в піснях", звичайна і стерео, наспівана хором „Сурма" під дириґуванням Івана Трухлого. Крім „Івана Підкови", „Заповіту" та інших пісень, на ній записано кантату М. Лисенка на слова В. Самійленка, створену з нагоди 50-ої річниці з дня смерти Тараса Шевченка. На двокольоровій обкладинці платівки репродуковано пам'ятник Кобзареві. За згодою Комітету пам'ятника Шевченкові, цю платівку будуть вперше продавати у Вашинґтоні 27 червня. Прибуток з продажу призначений на КПШ.

АМЕРИКА ГОТОВА ВОЮВАТИ В ОБОРОНІ ПІВДЕННОЇ АЗІЇ

Вашингтон. — Наприкінці минулого тижня найвищі американські цивільні й військові чинники знову підкреслили, що ЗДА готові вести війну в обороні загроженої комуністами волі в Південній Азії. Президент Джансон заявив на бенкеті в Сан Франсіско в приявності 2.500 осіб в минулу п'ятницю 19 червня, що він рішений перевести „офенсиву в обороні миру", оперту на великій американській збройній перевазі та що „завдяки цій американській збройній силі можна шукати злагоди без загрози на втрату свободи". Президент заявив, що Америка рішуче противиться „тим, які вважають, що можуть порушувати кордони сусідів і вкрасти їхню свободу". Водночас командант американських збройних сил на Тихому океані, адмірал Гаррі Фелт заявив у пресовій конференції на Тайвані (Формозі), що Америка готова на війну проти Комуністичного Китаю, якщо той не припинить свого походу проти Південної Азії. Коментатори зауважують, що раніше подібна заява будь - котрого високого старшини була б таврована цивільними чинниками у Вашинґтоні, але тепер очевидячки їм залежить на тому, щоб в столицях Комуністичного Китаю і Північного В'єтнаму зрозуміли, що ЗДА не блефують і не жартують. З Японії відплили три американські вантажні кораблі з зброєю, вирядом, панцерними возами та комунікаційними приладами до Сіяму, де скріплюється тамошні склади американської зброї у випадку інтервенції в Ляосі. Американський Уряд — твердять американські газети — закинув думку, що можна окремо розглядати проблему Південного В'єтнаму й окремо Ляосу та лучать тепер ці дві проблеми, як предмет аґресії збоку комуністів.

Зокрема ЗДА приспішеним темпом будують і частинно вже викінчили велике летовище для военних джетів в Дананґ, за 350 миль від столиці Південного В'єтнаму Сайґону, з призначенням не для війни проти тамошніх комуністичних партизанів, а у випадку війни проти Комуністичного Китаю. Це летовище й інші військові випадні позиції сполучені комунікаційною сіттю, що охоплює американські бази в Південному В'єтнамі, в Сіямі, на Філіппінах, на літаконосцях Сьомої фльоти, в Японії та на Тайвані. Всі ці приготування такі широкі, що вони потверджують, що річ не йде вже про оборону тільки одного Південного В'єтнаму, а цілого Півдня Азії, і звернені не тільки проти ляоських та південно-в'єтнамських комуністичних партизанів, а тих, що їх організують і підтримують: Північний Вєтнам та Комуністичний Китай.

В Південному В'єтнамі прийшла зміна головного команданта військ ЗДА

Сайґон. — На становищі головного команданта збройних сил ЗДА в Південному В'єтнамі сталася зміна: генерал Пол Гаркінс, який виконував ті функції від лютого 1962 року, від'їхав з Південного В'єтнаму з уваги на вік (60 років) і право до емеритури. Його наступником став генерал - лейтенант Вільям С. Вестморленд, на 5 років молодший, який стане повним генералом з хвилиною, коли формально буде проголошений перехід ген. Гаркінса у стан спочинку. На церемонії прощання ген. Гаркінса на летовиці в Сайґоні були приявними члени південно-в'єтнамськочо уряду з генералом Нґуєном Ханом у проводі, а прощальну промову виголосив американський амбасадор Генрі Кебот Ладж. До відкликання генерала Гаркінса з його командного становища причинилася американська преса, яка закидала ген. Гаркінсові, що він фальшиво оцінював воєнну ситуацію, виявляв неоправданий оптимізм, коли насправді ситуація значно погіршилась за останніх два роки, та що занадто довіряв кол. президентові Нґо Дінґ Діємові і легковажив співпрацю між військом і цивільною адміністрацією в краю.

Захід приготовляє спільну ноту до СССР в справі Німеччини

Париж. — ЗДА, Британія, Франція і Західня Німеччина підготовили спільну деклярактивну ноту до Совєтського Союзу у зв'язку з підписаним Москвою 12 червня ц.р. „пактом приязни" з Східньою Німеччиною. У тій ноті має бути ще раз підкреслене становище Заходу, що Совєтський Союз зобов'язаний разом із трьома західніми воєнними альянтами до розв'язання проблеми Німеччини по лінії з'єднання на базі вільних виборів. Тому Захід відкидає совєтсько - східньонімецький „пакт приязни", де кажеться про „непорушність кордонів суверенної Німецької „Демократичної" Республіки з погрозою, що у випадку їх порушення СССР поспішить Східній Німеччині з допомогою всією своєю збройною силою. У зв'язку з тим договором, який підкреслює незмінність совєтської позиції, яка визнає „дві Німеччини", західньонімецький канцлер Людвіґ Ергард відмовився поїхати до Москви, заявивши, що він не бачить бази для успішних розмов з Хрущовим.

У СВІТІ

● **У Москві** совєтська влада спершу аборонила відкриття індивідуальної виставки образів Ілії Глазунова, але віце - міністер культури Александер Кузнєцов дозволив відкрити її, коли кількасот глядачів зібрались перед будинком і голосно протестували. Глазунова не прийняли до офіційної профспілки мистців, бо він не захотів підкоритись совєтському принципові „соцреалізму" в мистецтві.

● **В Західній Німеччині** — в парляменті і на сторінках преси — ведеться палку полеміку на тему вишколу і духа в новій тамошній армії. Емеритований адмірал Едмунд Гайє закинув проводові армії, що в армії стосується колишню пруську дисципліну і вишкіл, з небезпекою, що та армія стане знову „державою в державі". Уряд рішуче цьому заперечує.

● **У містечку Дунфермлайн** в Шотляндії робітники мали пересунути 76-тонновий трансформатор. Однак ці роботи тривали б кілька годин і в тому часі стримали б комунікацію по одинокому шляху до місцевого шпиталю. Тому припинено роботи, щоб пані Алек Воллес, яка сподівається дитини, могла, коли прийде її час, спокійно переїхати до шпиталю.

● **У Пакістані** шалів гураґан, жертвою якого впали в одній тільки окрузі Гайдерабаду 332 особи. Буревій спричинив повінь, яка з черги нанесла велитенські шкоди.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Світова роля ЗДА

Перша світова війна, в якій брали участь ЗДА, поклала край американському ізоляціонізмові, дарма що епізодично воскрес він ще в становищі Сенату, що відкинув був ратифікацію Версальського договору. Але щойно друга світова війна винесла Америку на ті висоти міжнародного значення, на яких вона тепер перебуває. Сталося це тому, що у другій світовій війні зникли мілітарні потуги післяверсальської Франції і гітлерівської Німеччини. Ослабилась також у величезній мірі Британія, якої „Гом Фліт" перестала вперше в історії бути її надійним щитом. Тому ті держави не мали сили опертися визвольному рухові азійських та африканських народів і розпалися, як колоніяльні імперії. Їхню керівну ролю у світі наче автоматично перейняли З'єднані Держави. Вони зберігали б цю ролю монопольно, якби не їх власні помилки, внаслідок яких неподівано зросла потуга Совєтського Союзу, підсилена згодом крадіжкою американських атомових таємниць.

Таким чином ЗДА стали лідером усього вільного світу, загроженого агресивним імперіялізмом Совєтського Союзу, який, успадкувавши закордоннополітичні напрямні і цілі від царської Росії, запряг до свого воза ще й месіянізм комінізму. У добі суперсонічних літаків, керованих ракет і космічних сателітів відпав чинник віддалі, а інтереси різних країн так зазублюються, що анахронічним стає поняття державних кордонів і їх безпеки.

Це пояснює, чому уже покійний державний секретар Дж. Ф. Доллес увів у практику „руху дипломатів" — проводячи більшість свого часу в літаках та інших засобах комунікації. Це пояснює, чому в останніх тижнях - місяцях стільки американських державних діячів виїздили з різними місіями до Европи, Азії, Африки й Океанії. Роберт Кеннеді їздив до Філіппін, Японії, Малайзії, Індонезії і Сіяму в справі полагодження конфлікту між Індонезією і Малайзією. До Південного В'єтнаму раз-у-раз вилітають високі державні цивільні й військові мужі. Заступник державного секретаря Джордж Болл дістав був несподівано доручення летіти до Атен і Анкари в справі Кіпру. ЗДА були найбільш заінтересовані в тому, щоб не допустити Совєтського Союзу до впливів в Конго. Відвідини ізраїльського прем'єра Леві Ешкола і колективна заява з цього приводу арабських амбасадорів у Вашингтоні підкреслили ролю ЗДА на Середньому Сході. Під кінець минулого тижня ЗДА грали центральну ролю на терені Ради Безпеки Об'єднаних Націй в справах Кіпру і Південно - Африканського Союзу. ЗДА заінтересовані у згоді між Пакистаном і Індією та Південною Кореєю і Японією.

Південний В'єтнам і Ляос тепер не менше пов'язані з безпекою ЗДА, як Німеччина, Берлін, Середземне море. У кожній такій окремій справі перехрещуються інтереси різних сторін. У кожній справі в більшій або меншій мірі відчувається інтригу, спротив, а то й одверту війну — збоку різних комуністичних центрів. Зберегти мир, боронити власну безпеку, залишитись вірним національно - державним ідеалам неподільної волі, дотримати договірних зобов'язань, стояти на сторожі свого міжнародного престижу і протидіяти комуністичному імперіялізмові — це велетенські завдання. Тому в критиці американської закордонної політики треба бути обережним, особливо людям „збоку", які не знають того фактичного стану, що його знають тільки одиниці.

Заробітки в Україні

Якщо читати совєтську пресу чи слухати радіо „для українців за рубежем", то здається, що на нашій Україні трудящі нарешті позбулися „трудностів росту", більше не стоять у чергах і за чесну працю одержують чесний розрахунок збоку держави. Щоб підтримати такий рожевий образ саме за „рубежем", себто між так званими „прогресивними" українцями за океаном, їхні „прогресивні" газети час від часу друкують „Листи з України". Призначення тих публікацій стане цілком зрозумілим, коли заштуємо уривок одного з таких листів із 4-го червня: „Як хто тобі говорить, що у нас погано жити, скажи їм, щоб не брехали. В Радянськім Союзі за працю дістаєш належне".

Що ж саме дістають за працю в СССР, зокрема в Україні? Туристи - українці й неукраїнці привезли останнім часом багато відомостей про заробітню платню і ціни на товари. Порівняння заробітків і цін дають так великі „ножиці" розходжень, що совєтська преса справді не тільки змушена писати, а й кричати про „щасливе життя".

Як же виглядають ті заробітки і ціни на справді? Заробітки: кваліфікований робітник у промисловості заробляє за місяць пересічно 80 рублів, робітник харчової промисловости — 60 рублів, як і учитель міської школи або сільська акушерка. Учитель сільської школи одержує місячно 46 рублів, тракторист — 27 рублів, робітник - чорнороб — від 25 до 32 рублів. Партійні працівники заробляють у декілька разів більше: секретарі районових комітетів партії одержують 180 рублів на місяць, секретарі обласних комітетів — 270, перший секретар обкому — 340 та значні додаткові суми для виїздів у область.

Ціни на товари: кілограм хліба, з кукурудзою і горохом, коштує 12 копійок, кілограм білого хліба найліпшої якости — 24 коп.; кілограм другосортної свинини — 3.50 руб.; коров'ячого масла — 3.80 руб.; яловичини — 3 рублі; літр молока — 30 коп.; кілограм оселедців 1.30 руб. Городина дуже дорога і її не вистачає навіть у таких містах, як Київ, Харків, Львів, Одеса, Дніпропетровське. Щоб придбати убрання середньої якости, учитель сільської школи повинен працювати майже два місяці, не їсти, не пивши й не плативши за помешкання, бо таке убрання коштує 85-90 рублів. Найдешевше чоловіче убрання коштує 30 рублів, а найдешевші жіночі черевики 15-17 рублів. Чоловічі черевики, найдешевші, коштують 12 рублів, звичайний мужеський годинник — 30 рублів, а добрий, золотий — до 200 рублів. За радіоприймач треба заплатити до 100 рублів. Коли ж хтось бажає почути програми і на коротких хвилях, то за такий приймач мусить заплатити майже астрономічну для звичайного працівника суму — 350 рублів.

Один совєтський рубль, чи по-українському карбованець, офіційно дорівнює 1.10 американського доляра. Навіть при такій канцелярській умовності констатуємо два факти: поперше, ціни на всі товари в СССР вищі, ніж у ЗДА, подруге — заробітки в СССР без порівняння нижчі. Тому й постають велетенські „ножиці" між заробітками і цінами. І тому совєтська преса змушена кричати про добробут, а українці та представники інших етнічних груп у ЗДА масово посилають пакунки з харчами й одягом, взуттям і т. п. своїм землякам за комуністичним муром ганьби, щоб хоч трохи допомогти знедоленим.

О. Жданович

ДЕ ҐОЛЬ ЗНОВУ НА ПЕРШОМУ ПЛЯНІ

Париж. — Після затишшя, спричиненого недугою та операцією, де Ґолль знову виїшов на перший плян внутрішньої політики, не сходячи з першого пляну в політиці зовнішній висуненням справи невтралізації В'єтнаму. Французьке радіо і преса заговорили з незвичайною гостротою про наступництво де Ґолля.

11-го червня де Ґолль почав свою триденну поїздку по Пікардії, по тій частині Франції, де виріш... його кар'єра. Це бо тут виступив він на кін історії найперше як командант панцерної дивізії. Тоді ще мало відомий полковник, не признаний Генеральним Штабом теоретик рухомої війни панцерних частин. Тут, у важких і невдалих боях, він переконався, що його інтуїція мала рацію, коли він домагався великих панцерних з'єднань, як самостійних ударних і тактичних одиниць у той час, як його зверхники бачили в танках лише допоміжний засіб модерної війни. Тут він переконався, що авторитети також помиляються, тут набрав певности, що досі невідомим людям судила доля вершити історичні діла, коли все устійнене валиться. Тут він вирішив узяти на себе завдання репрезентанта вільної Франції, Франції, що не капітулює, Франції, що переступить пороги легалізму, щоб врятувати себе від загибелі.

І сантиментальне пов'язання з цією провінцією бринить у його промовах, які він тут виголошує. Але це не притягає уваги преси й опінії. Навіть не звичайні теми про стабільність режиму, про конечність об'єднання всіх французів чи про те, що минуле поділів не вернеться. Увагу притягає заява: „Я прибираю вам, що служитиму моїй країні, доки вистачить моїх сил".

З цього всі витягають висновок, що після операції він почувається на силах чергового року кандидувати на президента. Точніших висновків не можна витягнути з його промов, бо вони утримані в сибільському стилі. Якщо він зовсім ясно атакує комуністів, протиставлюючи їхнім доктринам „національну незалежність, повністю саме тепер осягнену", якщо атакує своїх противників, закидаючи їм „тугу за минулим", коли уряди не могли нічого зробити, не знаючи, як довго втримаються", — то це справи й ясні.

Ясно також, коли він наголошує, що нарешті Франція позбулася тягару колоніяльних воєн, що нарешті осягнула стабільність і нечуваний ріст добробуту. Але коли він говорить, що на майбутнє слід запевнити „пильнування загального інтересу", коли каже, що його режим Франція напевно затримає і по його смерті, — то тут уже не знати, що саме має він на увазі.

Пресові й радіові коментарі висувають протилежні можливості: 1) де Ґолль кандидуватиме сам або 2) висуне свого кандидата і інституцію наступництва легалізуватиме шляхом референдуму. Перше було б зовсім нормальне. Друге було б не в згоді із заявленим бажанням де Ґолля закріпити себе або свого наступника шляхом всенародного голосування американського типу, бож за такі вибори йшов свого часу важкий змаг, коли в цьому напрямку мінялася конституція.

Найповажніший щоденник „Ле Монд" навіть називає намір де Ґолля „бажанням забезпечити тяглість влади й режиму шляхом інституції монархістичного типу"...

Де Ґолль любить інтригувати людей. Цим разом загадка тим більша, що ми напередодні відпусткового періоду, і жадної розгадки перед осінню не можна сподіватися. Але ясне одне: де Ґолль готовий зробити все, щоб забезпечити ґолізм по своїй смерті. Чи то шляхом продовження свого мандату через референдум, чи шляхом поновного кандидування і виграних виборів, чи шляхом визначення наступника, якого він підтримає своїм авторитетом.

З промов у Пікардії виводять цілком ясно: де Ґолль вірить, що нова система, його режим прийнялися в масах, але не серед політиків, які живуть „в тузі за минулим". А він — переконаний, що тільки його режим може забезпечити Франції ріст, який почався таки за його урядування.

Правду сказавши, годі заперечити слушність цих переконань. І властиво ніхто не заперечує. Всі висувають тільки не менш слушне заваження: де Ґоль — це єдине в історії явище, і будь-кому не можна передавати стільки влади, та й нікому не охота мати іншого „провідника нації", яким переважна більшість визнає де Ґолля, бо він це собі заслужив тоді, коли його мало хто визнавав.

Але це не арґумент для де Ґолля. Він не визнає ідеології, але має містичну віру в силу французької нації. Він вірить, що така людина в історії французького народу знайдеться. Він вірить також, що становище творить нову людину. Має він напевно право так думати на підставі власного досвіду, бож дійшов до величі з низів, а початки його кар'єри на посту „провідника" були неймовірно важкі. У своїх спогадах він пише, що коли в перших тижнях еміґрації, в Лондоні хотів творити французькі військові частини, що боролись би по боці альянтів, заперечуючи капітуляцію, підписану Петеном і затверджену французьким парляментом, то з сотоk тисяч французьких утікачів зголосилися до тих частин тільки півтори сотні. А все ж його завзяття перемогло і з'єднало більшість нації.

Коли союзники не визнавали ні його, ні Франції, він змушував своєю власною особистістю Айзенгавера міняти стратегічні пляни. Чому ж тепер, коли Франція вийшла на світову арену, як поважна й добре організована сила, не мало б вдатися те, що він задумав і що вважає на лінії потреб і бажань нації?

Які б арґументи не висувати проти такої деголівської філософії, не можна твердити, що вона позбавлена основ. Адже французи — повноварістна нація. В минулому вміли видобувати з себе неймовірні сили в хвилини напруження. Чому б не мали здобутися на них тепер? Віра ж бо справді гори пересуває. А коли за тією вірою стоять 45 мільйонів культурних громадян, величезна політична традиція і поважні матеріяльні та технічні ресурси, то та віра може не тільки гори перенести, але й виграти — вибори.

І. Світ

НОВИЙ МОСКОВСЬКИЙ ФРОНТ

На початку цього місяця генерал турецької армії і член уряду, Рафет Уґгеналп зробив цікаву заяву: совєтський уряд хотів би запросити з Туреччини сто імамів, мусульманських священиків, для обслуги мусульманського населення СССР. Ця заява викликала зацікавлення, — які причини такого незвичайного запрошення?

В політичних колах Близького Сходу переважає опінія, що большевики розпочинають нову пропаґандивну акцію для здобуття друзів серед мусульман, спробу влізти всередину великого релігійного моноліту, який міцно тримається своїх традицій.

Інша справа, чому Москва раптом вирішила задоволити релігійні потреби підсовєтських мусульман у той час, коли в СССР переводиться шалена антирелігійна кампанія.

Це не перша така спроба Москви влізти до центрів мусульманства. Перша не була вдалою і вже давно припала порохом.

Було то в 1920-их роках, коли два „делеґати" із Совєтського Союзу — А. Ібраґім та Незир Тюракулов — приїхали до Персії-Ірану, а потім почерез Ірак відбули подорож по інших країнах Середнього Сходу. А. Ібраґім був старим імамом і досвідченим політиком, що успішно співпрацював з большевиками, а Незир Тюракулов був членом комуністичної партії і брав активну участь в боротьбі проти басмачів у Туркестані.

Оці два „делеґати" набралися такого „нахабства, що приїхали навіть до Мекки, були присутні на релігійних відправах в самому осередку мусульманства і поклонилися „чорному каменю", що його згідно з віруванням мусульман дав був Авраамові архангел Гавриїл.

Ми маємо фото цих двох осіб в оточенні їх прихильників, зроблене під час тої подорожі в Іраку.

В 1934-му році А. Ібраґім з'явився в Японії, де брав активну участь в організації Курбангалієва, яка вела шалену пропаґанду проти Аяз Ісхакі та Ідель - Уральського політичного руху.

На тлі сучасного політичного положення мусульманська справа набирає особливого значення. З півночі Африки ведеться вперта та безупинна акція поширення Мохаммедової віри серед муринських племен, де вона має сприятливий ґрунт.

В Конго та в інших областях Африки і Азії проповідь християнства в останніх роках сильно підупала внаслідок політики антиколоніялізму, звичайно, в його західньоевропейській, а не московській формі.

Проповідь мусульманства ведеться не білими, і в цьому її успіх, зокрема, коли зважити, що головним науковим центром мусульман є Каїрський університет, що від давніх часів був рушієм у поширенні та закріпленні цього віровизнання в Африці.

До березня 1924-го року духовим керівником мусульманського світу, каліфатом, був турецький султан. Туреччина перебрала цю функцію від Єгипту в XVI-го століття. Рішення зліквідувати каліфат після абдикації султана викликало спротив у мусульманському світі, і в 1924-му році король Арабії Гуссейн спробував перебрати каліфат у свої руки. Ця спроба не вдалася, і тепер є тільки претенденти на каліфат. Король Гуссейн підтримував свої претенсії тим, що Мекка і Медина, священні міста мусульман лежать в його королівстві Хейд-джас. Але в 1926-му році Гуссейна вигнали з королівства.

Тепер, очевидно, з претенсіями на каліфат виходить президент Єгипту — Нассер. Турки вважають, що у зв'язку з цим вони можуть мати значні труднощі, бо в Туреччині є значна арабська меншина.

В такій складній ситуації Москва хоче пекти свою печеню, використовуючи поневолені нею мусульманські народи в Туркестані і частинно в Казахстані.

Мусульманська релігія дісталася вперше до Туркестану десь наприкінці 9-го століття, від 19-го століття почала там швидко поширюватися, зустрічаючи дуже слабий спротив збоку шаманізму. В Туркестані і Казахстані, згідно з переписом 1959-го року, живе понад 14 000 00 послідовників Мохаммеда, а в сусіднім Сінкянґу — 4 413 000 (дані із 1953 р.). Цей величезний релігійний масив цілком відрізаний від мусульманського світу, зокрема після заборони в СССР арабської абетки.

Москва, очевидно, плянує застосувати тепер лагіднішу політику у відношенні до своїх мусульман, щоб підсилити антикитайські настрої серед уйґурів та інших народів Сінкянґу, куди Пейпінґ спроваджує щораз більше переселенців - китайців, намагаючись політикою перемішування народів знищити опозицію.

Поява турецьких імамів в Узбекістані, Туркменії, зокрема в Бухарі, може примусити Китай зректися своїх претенсій в Сіянкянґу, а також злагідити антиевропейські настрої в Афганістані, Пакистані і далі на захід через Іран.

В той самий час ці імами не зможуть зробити жадної шкоди большевикам, бо вони не знають московської мови та абетки, яка є обов'язковою для Туркестану та Казахстану. Арабське письмо відоме в тих краях лише обмеженій кількості осіб, головно старшим поколінням. Однак постає питання: чи дозволить Москва відновити в Бухарі й Ташкенті знамениті релігійні школи, що протягом століть були центрами мусульманської релігії та науки.

Напевно, цих турецьких імамів до Казахстану не допустять, а зосередять їх у прикордонних з Сінкянґом районах, де мусульманство віднові не було дуже сильне. Ці землі є тепер тереном посиленої московської колонізації, тереном т. зв. цілини, на якій так ганебно провалився Хрущов.

У світлі цих цікавих новин з Туреччини варто приглянутися до взаємовідносин СССР та його азійських сусідів, зокрема спроби Хрущова увійти в амбітну гру єгипетського диктатора Нассера.

Щождо колонізаційної політики в Туркестані й Казахстані, то вона потребує окремого обговорення. Всі ті заходи в основному скеровані на ліквідацію динамізму тюркських народів, на знищення тюркського націоналізму.

Москва має забагато проблем, щоб знайти для всіх них успішне розв'язання, а тому і вдається вона до цього диверсійного наступу із допомогою імпортованих із Туреччини імамів.

Судять гітлерівських „убивців з милосердя"

Протягом трьох місяців у Західній Німеччині, в місті Лімбурґу, відбувається небувалий процес проти колишніх гітлерівських посіпак з-поміж медичного світу, які з наказу Верліну „науково" обґрунтували масове „убивство з милосердя". Від 1939-го до 1945-го років згинуло такою брутальною смертю понад — 200 000 молодих і старших людей під тим претекстом, що вони — невиліковно хворі.

Перші експерименти такого роду „убивства з милосердя" мали місце на терені Німеччини під претекстом „очищення" німецької раси від фізично кволих і психічно ненормальних людей для раси „іберменшів", що має панувати в усьому світі. Засекречені місця масової ліквідації таких осіб виявлено через кілька років після початку цих експериментів. І навіть у системі диктатури партії і всевладного терору Гестапо німецька публічна опінія гостро зареаґувала на ці диявольські акти гітлерівського режиму супроти своїх таки громадян.

В 1941-му році вдарили на сполох високі духовники Католицької і Протестантської Церков, внаслідок чого глибоко обурений на духовників демон тодішньої Европи, Гітлер, таємним наказом звелів припинити масові убивства хворих осіб, але — лише на терені корінних німецьких країн. Цей відступ Гітлера, як свідчать знайдені документи, був лише хвилевий, бо продовжування „виницувальної акції на терені Німеччини мало прибрати масового і офіційного характеру після успішного закінчення війни.

Як виходить з актів судового процесу в Лімбурґу, католицькі і протестантські церковні кола мали високою ціною оплатити свою відвагу супроти гітлерівських „божків". Спершу Гітлер плянував арештувати для пострашу кількох єпископів обидвох Церков, але військовики відрадили його від такого драстичного кроку, отже помстуванні відкладено на повоєнні роки.

Медичний персонал і технічну обслугу кількох таких „інституцій милосердя" перенесено з наказу Гітлера на східні терени, зокрема на польські і українські. Там, далеко від бачного ока своїх чистих земляків, безперервно, аж до ганебного кінця гітлерівського царства масово винищувано хворих, психічно неждужих осіб. На европейському Сході згинуло в такий спосіб 140 000 людей, а вся ця брутальна акція відбувалася під гаслом „наукових дослідів", які потім, відповідно „вдосконалені" лікарями і науковцями німецького роду, мали леґально застосовуватись на території німецькій, „для блага німецької панівної раси"...

Кілька арештованих німецьких лікарів, які були причетні до такого роду експериментів, відібрали собі життя, один утік в Арґентину, а чотири сидять на лаві підсудних у Лімбурґу. Світова опінія пильно слідкує за всім тим, що виходить на світло дене з актів прокуратури в Лімбурґу. Відомий і контроверсійний німецький журнал „Шпігель" чимало причинився до виявлення деяких лікарів - злочинців, які очолювали варварські „досліди" в кривавих роках воєнної завірюхи в Европі.

За інформаціями „Шпігеля", один з підсудних лікарів, Гефельман, називав себе під час судових переслухань — „глибоко віруючою" людиною, яка свої досліди робила „виключно для добра тих нещасливців"... Прокуратор цілому негайно відповідав, що міродайними в цій ділянці були високі церковні духовники Німеччини, а вони дуже гостро осудили такі методи смерти, як свідоме і злочинне перед Богом убивство ближнього особи.

Суд в Лімбурґу, як пишуть американські звітовики, не змінить минулого, але на майбутнє вже ясне світло по лінії безсмертного Декалогу — „Не убий"!

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у ЗДА

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(ДО 150-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

(21)

Вадим Павловський

ШЕВЧЕНКО В ПАМ'ЯТНИКАХ

27 вересня 1933 року ця комісія розглянула коло 30 проєктів. У конкурсі взяли участь відомі українські мистці, як Іван Кавалерідзе, Василь і Федір Кричевські, М. Козік, Вадим Меллер, Анат. Петрицький, Володимир Климів, А. Страхов, Б. Кратко, В. Онащенко та інші, і моделі, як Кость Бульдин, Андрій Дараган, Я. Ражба та інші; були також російські, напр., В. Мухіна, С. Меркуров, М. Манізер, архіт. Лангбард, М. Епштейн, Иосип Зейлінгер, М. Магарок, П. Мітковіцер, Т. Фрасрман та інші.

Більшість проєктів зображувала Шевченка з гнівним або похмурим обличчям і була перевантажена пропагандивними аксесуарами — статуями та барельєфами — що робили проєкт відповідним до провідної ідеї конкурсу. Осторонь стояла кілька проєктів, не переобтяжених цими додатками. Проєкт Федора Кричевського та С. Меркурова подавав постаті Т. Шевченка на підніжжі, в сидячій позі; збоку підніжжя, до ніг поета, морська хвиля підносить юначку-дівчину. Поруч із великим естетизмом, вражало досконало зроблене обличчя поета. Такої портретової маски Шевченка до того ще не було.

Проєкт Бернарда Кратка вражав композиційною завершеністю і, так би мовити, „серафічністю" образу поета. На цікаво розв'язаному композиційно, низькому підніжжі стояла стилізована постать молодого Шевченка. Він увесь в нестримному пориванні вперед. Гордо закинена назад голова; в піднесеній над головою руці — прапор. Вітер розвіває поли плаща. Стилізовані складки плаща зливаються з прапором, створюючи враження краси. Здасться, що поет ось-ось зірветься й полетить.

В особливо експресивному проєкті Муравіна й Ражби зображена була колосальна постать поети, що сидить на грубаному короткому пеньку. Пальці простягненої правиці з розкритою долонею скорчено зігнуті; вони ніби промовляють — „Схаменіться, будьте люди!" Навколо розміщені постаті, що відтворюють сцени з „Гайдамаків". Спереду — три постаті, з жінкою в центрі, символізують нову Україну.

В проєкті Вас. Кричевського, Петра Костирка та Вол. Климова, зробленому для пам'ятника на могилі поета, Шевченко був зображений задумливим, стоячи зі складеними на грудях руками, без усяких додаткових фігур. Повний розмір самої постаті Шевченка мав бути до 20 метрів (коло 66 футів). Без додаткових фігур також були проєкти Л. Блоха, В. Андреєва і О. Касьянова, Ів. Кавалерідзе та Мітковіцера, Зейлінгера і Фрасрмана.

Державна комісія обрала для пам'ятника на могилі поета проєкт молодих скульпторів К. Бульдина і А. Дарагана, поставивши умову вдосконалити його під мистецьким керівництвом М. Манізера. Для Харкова не вибрали жадного проєкту; натомість комісія рекомендувала учасникам цього конкурсу, Манізерові та Страхову, подати нові проєкти для пам'ятника в Харкові[57]. Новий розгляд проєктів було призначено на 10 жовтня 1933 р. Цього разу комісія ухвалила для пам'ятника в Харкові новий проєкт Манізера, який був повторенням задуму Бульдина й Дарагана з першого конкурсу, лише постаті навколо підніжжя були розташовані в протилежним напрямі. Крім того, Манізер змінив позему композицію проєкту Бульдина-Дарагана на висотну, в якій постать Шевченка домінувала над усім, і усунув окрему групу фігур, яка стояла в їх проєкті відірваною від решти композиції. Це були саме ті зміни, які державна комісія запропонувала була Бульдинові й Дараганові зробити в їх проєкті під керівництвом того самого Манізера.

Бульдин і Дараган, обурені плягіятом Манізера, написали протест і почали збирати підписи інших мистців під ним, але новий голова Раднаркому УССР, Панас Любченко, заборонив це. Натомість він запропонував їм подати новий проєкт пам'ятника на могилі, змінивши композицію. Бульдин і Дараган мусіли згодитись.

Тим часом М. Манізер почав розробляти далі пам'ятник для Харкова. Частину постатей, що оточують підніжжя пам'ятника, він виліпив з артистів театру „Березіль" — Амвросія Бучми, Івана Мар'яненка, Ол. Сердюка та Наталії Ужвій[58]. Пам'ятник було відкрито 24 березня 1935 року, в 121-ші роковини народження Шевченка, тобто з запізненням на рік.

Манізер показав у своїй роботі, що він добре розумів, чого саме чекала від пам'ятника верхівка партійного проводу. Його Шевченко, з насупленим, сердитим обличчям, виглядає „втіленням непохитного сталінського духу": партійним чиновником, який керує народними масами відповідно до директив компартії. Накинутий наопашки плащ, притримуваний однією рукою, надає постаті поета певної подібности до повновладного тоді на Україні „непохитного сталінця" Павла Постишева, який любив так ходити. Друга рука поета стиснена в кулак.

Навколо підніжжя постаті Шевченка розташовані, піднімаючись все вище на східцях-виступах, постаті — Катерина з дитиною, селяни-повстанці, гайдамаки, кріпаки, російські солдати часів царя Миколи І, большевицькі партизани, червоноармієць і, нарешті, комсомолець, шахтар і комсомолка. Ці фігури мають символізувати революційних борців України різних епох, згуртованих навколо Шевченка, як виразника їхніх прагнень.

Пам'ятник дуже сподобався Постишеву, і за його вимогою Раднарком УССР замовив Манізерові проєкт пам'ятника Шевченкові для Києва.

[57] А. Хвиля. Пам'ятник Т. Г. Шевченкові, ст. 58.
[58] В. Фурґайло. „Як було". Прапор, 1964, ч. 3, ст. 89.

Ньюарк в поклоні Шевченкові

Українська православна парафія церкви св. Тройці в Ньюарку 29-го березня урочисто відзначила 150-ті роковини народження Т. Г. Шевченка. Концерт розпочався американським гимном, який відспівала п-і Світляна Тонкошкур у супроводі оркестри. Церковний хор з оркестрою виконали „Заповіт" і „Реве та стогне Дніпр широкий" — керівник проф. С. П. Вожаківський. Оригінальну доповідь виголосила п-і М. Вожаківська п. н. „Т. Г. Шевченко, віщун - борець - мученик". Дві сольові точки „Ой чого ти почорніло" і „Огні горять" викона п-і С. Тонкошкур. Акомпаніямент — проф. О. Вожаківський. Оркестра в складі Ю. Вожаківський, С. Татаренко, І. Стройник, І. Дмитрах, С. Дмитрах, Н. Дмитрах, А. Піскун і М. Яковенко — відіграла „Дума на смерть Шевченка". Треба підкреслити, що створення такої музичної одиниці з молоді, — це величезна праця диригента С. Вожаківського. Другу частину програми виконали діти рідної школи при парафії. П'єсу на 3 дії під назвою „Учітеся, брати мої" підготовила п-і Надія Мірчук. Ролі виконували: Н. Мірчук, Т. Ярош, А. Мірчук, І. Солянин, П. Процюк, М. Колодка, Н. Михайлюк, Л. Вовк, Р. Чарнецька і І. Малишко. Вірші деклямували: М. Колодка, К. Іваненко, П. Меленко, Ю. Ваненко, П. Процюк, Р. Чарнецька, М. Фурсік, С. Фурсік і Ю. Солянин. Соло на піяніно виконали: Н. Мірчук, Т. Ярош, К. Іваненко і О. Мірчук. Вся програма стояла на високому рівні. Підготовили її диригент С. Вожаківський і учителі рідної школи на чолі з о. митроф. прот. А. Селепиною. Численна публіка була доказом глибокої пошани для Шевченка. Наша парафія замовила автобуси і організовано готується на виїзд у Вашингтон на відкриття пам'ятника Т. Г. Шевченкові.

В. С.

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку закінчив сезон цікавим вечором

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку 5 червея ц. р. закінчив сезон 1963—64 р. збірним вечором. Микола Понеділок прочитав уривок з оповідання про матір і сина під час війни, Ярослав Курдидик — гумореску „Мій дядько — мільйонер", Іван Керницький — гумореску „Перед великим святом", про переживання приятеля з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові, п-і Квітка Стецюк прочитала гумореску „Річниця Василя-нок". Між читанням виступили дві співачки: п-і Ізабелла Фоменко - Курдидик і гостя з Канади — п-і Марія Дубляниця - Гузар, яким акомпаніювала п-і Євгенія Курилович-Чапельська. Обидві співали додатково, на прохання публіки. — У цьому сезоні відбулося 30 вечорів у Клюбі та 2 Літературно - Мистецькі Ярмарки. Покійний голова ЛМКлюбу Сергій Литвиненко дякував усім приявним і запрошував на традиційні щоп'ятниці вечори — у наступному сезоні клюбу. Це був останній публічний виступ Сергія Литвиненка на його улюбленому терені ЛМКлюбу в Ню Йорку.

У Ню Йорку відбувся 8-й Світовий Конгрес ТУСМ

Ню Йорк. — У днях 13-14 червня тут відбувся восьмий Світовий Конгрес Товариства Української Студіюючої Молоді. У Конгресі взяли участь 78 уманідатованих представників від 10 Осередків ТУСМ у ЗДА й Канаді. Головував Ігор Заяць. Слово до Конгресу виголосив д-р Михайло Кушнір з Вашингтону. Учасники і гості вислухали такі програмові доповіді: В. Будзяка — „Український націоналізм і російський комунізм", мгр. К. Савчука — „Американська закордонна політика й Україна". Мгр А. Ведрій був модератором панелю на тему зовнішньої діяльності українських студентів. Конгрес вибрав нові керівні органи ТУСМ у складі: Б. Кульчицький — голова, ідеологічно політичний референт І Заяць, організаційний реф. Б. Когут, реф. зовнішніх зв'язків П. Гаврилюк, фінансовий реф Б. Керницький, пресовий — Тамара Дужа, секретар протоколу О. Панчак, секретар преси Х. Кульчицька, вільні члени Управи — З. Филипович, М. Стебельська, З. Сохан, З. Коліпко. Вибрано також представництво ТУСМ на Канаду, з новоназначеним Крайової Управи: Р. Гуцул — представник і член ГУ ТУСМ, Наталка Бандера і В. Васьків — члени представництва. До складу Контрольної комісії вийшли: Р. Циган — голова, Л. Іваницький, І.Тоган, К. Семанишин, О. Лисяк мол. — члени; до Товариського Суду: Ю. Кульчицький — голова, І. Бойківська, Б. Крутяк, Р. Шаран і Н. Ковальчук — члени. Конгрес ухвалив резолюції і напрямні праці.

До 5-річчя існування Дитячої Образотворчої Студії в Торонті

П'ять років тому молодий мистець - новоприбулий, Петро Сидоренко, заснував у Торонті Дитячу Образотворчу Студію, до якої записались декілька українських дітей. Нині Студія має 28 учнів. Між ними Христину Еліяшевську, Юрія-Теодосія Біланюка, Дарію Шлапак, Ігоря Микитина, Христину Ковальську та ще кількох треба особливо виділити за чималі успіхи в опануванні таємниць і законів образотворчого мистецтва. З нагоди п'ятиліття праці Студія влаштувала виставку творів студійців, на жаль — лише однодніву. Виставка була присвячена Тарасові Шевченкові, і не лише формально, а й практично: „Реве та стогне" Біланюка, „Лілея" Ковальської, ілюстрація до поеми „Сон" Еліяшевської, самобутній лінорит Микитина „Три ворони" до „Великого льоху", „Тополя" Д.Шлапак, пастель „Залізні стовпи" Ю. Мойсяк, акварелля „Лілея" Марти Дудаш, і ще цілком дитячий малюнок „Я пас ягнята" найменшого студійця, чотирирічного Василька. — усі вони тематично стосуються біографії або окремих творів Кобзаря.

Як і щороку, цьогорічна програма виставки видана дуже дбайливо, українською і англійською мовами, з багатьма репродукціями праць студійців. На світлині „Учні студії 1963-64 року" бачимо мистця П. Сидоренка і всіх студійців в українських вишитих сорочках та блюзочках на тлі портрету Тараса Шевченка. У цій студії учні опановують не лише малярство, а вивчають також основи історії малярства, зокрема українського, взагалі тут вони набираються того українського духу, який дозволяє нам ствердити, що і за океаном не вмирає душа наша. Коли врахувати, що Петро Сидоренко постійно працює в міністерстві шляхів Канади, як мистецький оформлювач видань того міністерства, то треба справді віддавати належне лідовності і працьовитості цього талановитого мистця. Покинувши під час війни знедолені лани Наддніпрянщини, він приніс у нову країну поселення все краще українське, що могла дати Рідна Земля, збагатив свої знання у канадійській і американській мистецьких школах, а тепер, ось уже п'ять років працює з нашим доростом. Якщо дозволено порівняти тиху й затишну майстерню-студію на О.Гара евеню до палахкітливої кузні, то можна сказати, що саме там куються наші нові, українські таланти за океаном.

(*ЛП*)

Академія в честь жінки-героїні у Вілмінгтоні, Дел.

54-ий Відділ СУА у Вілмінгтон, Дел., улаштував 1-го березня Академію в честь Жінки - Героїні, присвячену пам'яті Ольги Басараб.

Програму відкрила Ольга Гарванко, голова 54-го Відділу СУА, закликаючи присутніх повстанням з місць та хвилиною мовчанки вшанувати Жінок - Героїнь, поляглих у боротьбі за волю України. Жіночий хор під обудою п-і Ірини Щерби відспівав гимн СУА. Потім слідувала мелодекламація вірша Ю. Клена „Помолимось", що її почав хор піснею „Богородице Діво", опісля перейшо у спів „мурмурандо" і на тому тлі виконала деклямацію п-і Ліза Гарванко, зворушуючи присутніх до сліз.

П-і Марія Дзюблик відчитала надісланий з Централі СУА реферат про О. Басараб. І знов виступив хор із двома піснями: „Журавлі" та „Ой не знили золоті терни", після того п-і Раїна Щерба віддеклямувала вірш „Ольга". І ще раз виступив хор із піснями: „Ой у полі могила" та „Марш добровільців".

Академію закінчено піснею „Боже Великий". Треба признати, що ціла програма була на високо - мистецькому рівні, а під час виконування програми панувала на залі святочна мовчанка, не було оплесків. Навіть діти сиділи мов заворожені на місцях. Вілмінгтон віддав гідно шану Жінкам - Героїням. Це був справді глибокий і достойний поклін зорганізованого жіноцтва в Союзі Українок Америки.

І.С.

В ЗАКРИТИХ КАБІНЕТАХ... „В об'єднаній лябораторії прикладної і структурної лінгвістики Київського державного університету та Інституту кібернетики АН УССР розроблено методику машинового перекладу з російської мови на українську, що є ключем до рішення проблеми такого перекладу з однієї мови на іншу взагалі." („Радянська Україна" з 9 червня)

Відбулися Загальні Збори УСК-у Ню Йорк

Ню Йорк, 20-го червня. — Український Спортовий Клюб відбув у своїй домівці річні Загальні Збори, якими проводила президія в складі: предсідник — Іван Винник, заступник — Микола Черник, секретарі д-р М. Жегалович і Р. Лисняк. Протокол попередніх Загальних Зборів і звіт Ради Директорів прочитав заступник голови Ради мґр. Михайло Гаврилюк. Голова Управи УСК-у мґр. Зенон Корчинський здав опісля вичерпний звіт про діяльність та фінанси Клюбу, підчеркнувши жертвенність членів і симпатиків, яка дала змогу сплатити понад п'ять тисяч морґеджу за майдан і закінчити звітовий рік чистим зиском. Як головні проблеми, які треба УСК-ові розв'язати в наступному році, назвав голова сплачення одного морґеджового зобов'язання і посилення праці над вихованням молоді, що є головною ціллю Клюбу і запевнить будучність.

Після звітів Управи і Контрольної Комісії переведено вибір 15-членів Ради Директорів, більшість з яких перевибрано, в такому складі: С. Конашевич, М. Гаврилюк, Ю. Венгринович, Е. Голюка, Ю. Бачинський, М. Собенко, В. Зазулькевич, Е. Куровицький, А. Савицький, Л. Яцків, Б. Гаврилюк, Я. Томорук, В. Костюк і Б. Мороз. На пост голови Ради Директорів перевибрано д-ра Ярослава Воєвідку.

Безпосередньо після Зборів відбулося засідання Ради Директорів, на якому іменовано нову Управу УСК-у на чолі із дотеперішнім головою мґром Зеноном Корчинським. На Загальних Зборах дисковано справу продажі частини спортового майдану і питання дописів про УСК до „Свободи" разом з приявним на Зборах спортовим редактором „Свободи" Володимиром Сохановом.

„Тризуб" програв фінал за першість ЗДА

Лос Анджелес, 21-го червня. — У других фісальних змаганнях за футбольний чемпіонат і чашу ЗДА 1964 року дружина трикратного чемпіона „Тризуба" з Філядельфії потерпіла поразку 0:2 від репрезентантів Заходу Ф. К. „Кікерс - Вікторія". Вислід цієї зустрічі був безворітний до 80-ої хвилини гри, коли за руку оборонця І. Бородяка німці здобули перші ворота з карного. На хвилину перед кінцем змагань „Кікерс-Вікторія" підвищили вислід на 2 : 0. Попередні фінальні змагання цих двох суперників у Філядельфії були закінчилися після 180 хвилин гри нерішеною 2:2. „Кікерс - Вікторія" здобули перемогою 2:0 в другій зустрічі чемпіонат і чашу ЗДА на 1964 рік.

Професійна Ланка УСО „Тризуб", Філядельфія, закінчила минулої неділі початі раніше Зальні Збори, на яких вибрано на місце дотеперішнього голови Ланки Олександра Яремка, який уступив, новим головою інж. Лева Яцкевича, містоголовою — інж. Мирослава Лисобея і секретарем — інж. Богдана Сеника.

Загальні Збори Німецько-Американського Футбольного Союзу в Ню Йорку в дні 19-го червня вирішили суспендувати на один рік цілий Грецько-Ам. СК за інцидент на недокінчених змаганнях з „Тризубом", які відбулися 14-го червня у Філядельфії. Основою гострого покарання був звіт судді цих змагань Віллієма Стіла, як теж попередні випадки неспортової поведінки змагунів і симпатиків Грецько - Ам. СК. На цих же Зборах узгіднено остаточно створення спільної для НАФ-Союзу і АФЛіґи нової найвищої кляси футболу — „Великої Дванадцятки Схід. Конференції". В цій екстраклясі гратимуть три українські дружини: „Тризуб" — Філядельфія, УСК Ню Йорк і „Чорноморська Січ" — Ньюарк. Крім них до „Великої Дванадцятки" ввійдуть автоматично: „Джуліяна", „Б. В. Ґотче" і СК Ню Йорк з НАФ-Союзу та „Метрос" — Бостон і „Бока Джуніорс" — Ню Йорк з АФЛіґи. Дальші чотири члени цієї кляси будуть вирішені в елімінаційних змаганнях між чотирма дружинами НАФСоюзу і чотирма дружинами АФЛіґи, які зайняли в кінцевих показниках чергові місця. Четвертим учасником елімінацій від НАФСоюзу має бути переможець зустрічі Гобокен СК — „Айнтрахт".

Джансон заповідає офензиву в справі миру в світі; виявляє плян своєї кандидатури

Вашингтон. — Президент Джансон кінець тижня перебув у Каліфорнії, де промовляв на зборах демократів, які влаштували прийняття для зібрання фондів на партійні цілі. В п'ятницю 19-го червня Президент був у Сан Франсіско, а в суботу, в Лос Анджелесі, де також відкрив новий будинок Каліфорнійського університету. В Сан Франсіско Джансон заявив, що ЗДА поведуть офензиву, щоб в світі запанував мир. Ці змагання до миру є оперті на збройній могутності ЗДА, тому немає в них жадного риску для цієї країни. В п'ятницю Президент вперше виявив, що старатиметься про перевибір восени цього року. Він говорив про успіхи демократичного уряду впродовж чотирьох років, і заповів, що такий самий уряд виборці можуть мати ще впродовж чотирьох років. В Лос Анджелесі в суботу 20-го червня Президент хвалив Демократичну партію, уряд якої веде мудру економічну політику, як це видно із зменшення податків, яке було найбільшим в історії ЗДА. Президент сказав, що в демократичній програмі є пункт про медичну допомогу для старших осіб в рямках соціяльного забезпечення. Президент промовляв в районі, де є чимало емеритів, і де сенатор Ґолдвотер має великий вплив. Ґолдвотер під час своєї кампанії виступав проти соціяльного забезпечення, кажучи, що воно повинно бути на добровільній, а не примусовій основі. Президент Джансон підкреслював потребу медичної опіки, зорганізованої на засаді соціяльного забезпечення. В неділю Президент вернувся до Вашингтону, де в понеділок чекає його важка дипломатична праця — конференція з турецьким президентом у справі Кіпру.

Конференція „на вершинах" у Токіо в справі Маляйзії скінчилась невдачею

Токіо. — Скликана за посередництвом філіппінської дипломатії конференція з участю філіппінського президента Діосдаля Масапаґаля, індонезійського президента Сукарна і маляйзійського прем'єра князя Абдула Рахмана скінчилась зараз у першому дні в минулу неділю 21 ц. м. у Токіо невдачею. Філіппінський президент запропонував, щоб справу конфлікту довкола визнання Маляйзії передати чотиричленній африкансько - азійській комісії, яка запропонувала б мирну розв'язку, що її всі три вищезгадані держави були б зобов'язані прийняти. Індонезія і Філіппіни не визнали Маляйзії, яка постала з з'єднання з Маляйською Федерацією Сінґапуру і Північного Борнео. Філіппіни зайняли пізніше примирливішу позицію і рішили обмінятись з Маляйзією консулятами, але Індонезія проголосила програму „знищення Маляйзії", як ніби-то знаряддя британського імперіялізму, та вислала на Борнео своїх вояків для ведення партизанської війни. Маляйзійський прем'єр Рахман поставив за передумову прийняття вгорі пропозиції Філіппін щодо третейського суду збоку 4-ох азійсько - африканських держав, щоб на час тривання тих переговорів Індонезія припинила воєнні дії своїх партизанів. Але Сукарно відмовився, узалежнивши це від поступу мирових переговорів. Водночас він відмовився подати з свого боку проєкт замирення. Тому маляйзійський прем'єр вийшов із залі.

● До Сиднею в Австралії приїхали одночасно 76-літній світової слави піяніст Артур Рубінштейн та квартет англійських „бітлесів", а вони замешкали в двох готелях, один проти другого, почерез вулицю. Громада звеличниць „бітлесів", підлітків-дівчат, зробила маніфестацію „бітлесам", а — дізнавшись про це заздалегідь студенти місцевого університету примаршували великим гуртом з транспарентами у честь Рубінштейна.

Джансон відкинув готовість Роберта Кеннеді стати амбасадором в Сайґоні

Вашингтонн. — Генеральний прокуратор Роберт Кеннеді зголосив в окремому листі до президента Джансона свою готовість служити Урядові в кожному характері в Південному В'єтнамі. Ця оферта — за негайним поясненням преси — була тісно пов'язана з вістками, що американський амбасадор в Південному В'єтнамі Генрі Кебот Ладж задумує зголосити свою димісію з уваги на можливості кандидувати в осінніх президентських виборах від Республіканської партії. Хоча сам Ладж заперечив цьому, однак завжди існує можливість, що відносини в Республіканській партії, видатним членом якої є Ладж, спонукають його залишити те становище в Південному В'єтнамі. Роберт Кеннеді віддавна близько цікавиться закордонною політикою, зокрема комуністичною тактикою інфільтрації і партизанської війни, та спеціяльно він ознайомлений з проблемами Південної Азії. Однак президент Джансон негайно у телефонічній розмові, подякувавши Робертові Кеннеді за його готовість, відкинув його пропозицію. Президент хоче зберегти Роберта Кеннеді на становищі генерального прокуратора з уваги на загрозу расових заворушень цього літа і в передвиборчому періоді. Недобре враження викликало б теж, коли б — після трагічної смерти двох старших братів Роберта Кеннеді, він сам був перенесений у небезпечну воєнну територію. Президент не хоче також наразитися на закид, що він відсунув з Вашинґтону Роберта Кеннеді, як потенціяльного кандидата на віце - президента.

Республіканські губернатори проти номінації Ґолдвотера

Портленд, Ореґон. — Велика більшість республіканських губернаторів є проти номінації арізонського сенатора Беррі Ґолдвотера на президентського кандидата. На всіх 16 республіканських губернаторів аж 13 є проти Ґолдвотера, бо вони бояться того, щоб він, ставши президентом, не покликав на найближчих співробітників правих екстремістів без адміністраційного досвіду і відповідного знання, які виросли в очах Ґолдвотера на основі своїх яскравих гасел. Губернатори турбуються також тим, що й сам Ґолдвотер не має ясної програми, бо під час виборчої кампанії міняв свої думки на деякі справи. Губернатори Рокефеллер із Ню Йорку та Скрентон із Пенсилвенії походять із тих стейтів, де республіканці є проти номінації Ґолдвотера.

Палата продовжила податок від алькогольних напоїв, цигарок, авт і телефонів

Вашингтон. — Палата Репрезентандів більшістю 207 до 185-ох голосів ухвалила продовжити податки від продажу алькогольних напоїв, тютюнових виробів, особових авт, телефонів і квитків на їзду літаками. Ці податки дають річно державній скарбниці прибутку на суму $1,-900,000,000. Республіканці старалися зменшити ці податки на суму $517,000,000, але демократична більшість відкинула цей проєкт. Продовження податків має бути важне до 30-го червня 1965-го року. Більшість із цих податків ухвалено під час другої світової війни та під час війни в Кореї. Республіканці пропонували скасувати податки від ручних торбинок, косметики, біжутерії, футер і валізок, кажучи, що не можна втримувати дискримінації жінок, але палатна більшість відкинула цю пропозицію. Податок від цих предметів виносить 10 відсотків ціни.

ТАРЗАН, ч. 5256. Зловісні віщуни...

На світанку Тарзан і Дон Мур пішли за слідом до села тубільчих винищувачів дичини.

Але була похмура подорож, і на них найшла турбота...

Бо огидні хижаки раптово кидалися вниз і кружляли над ними... А ці хижаки завжди були вступом до смерти!

Короткі вісті

● Кім Чонг Піль був головою керівної в Південній Кореї політичної Республіканської Демократичної партії, лідером у ня 1961 року, що виніс до влади теперішнього таможнього президента Чунг Гі Парка та головним його дорадником. Під натиском збоку студентських демонстрацій Кім Чонг Піля відсунули від влади, зробивши його жертвенним козлом, як голову непопулярних серед корейців переговорів про замирення з Японією, — він виїхав на еміґрацію. ЗДА дали йому стипендію на літній курс економії в Гарвардському університеті.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СЕРЕДА, 24-го ЧЕРВНЯ 1964 р.

ЕДМОНТОН, Алберта, Канада. Загальні збори членів 503-го Пластового Відд. УНС о год. 7:30 веч. в залі УНО, 10629 — 98 вул. (в підвальному приміщенні). Важливішими точками програми будуть: звіти уступаючої управи і вибір нової управи. Прохаємо дуже всіх членів уложити свої заняття так, щоб конечно прибути на Заг. Збори. У випадку коли б на визначений час (7:30 веч.) не було на залі приписаної статутом кількости членів, Заг. Збори почнуться годину пізніше і їх рішення будуть правосильні. Є. Штендера, гол., Дз. Янда, секретар, Гр. Йопик, касир.

НЕДІЛЯ, 28-го ЧЕРВНЯ 1964 р.

ПАЛМЕРТОН, Па. Піврічні збори Б-ва св. о. Николая 369-ий Відд. о год. 4-ій по пол. в церковній залі. Проситься всіх прибути. — І. Колтонюк, секр.

КУРТІС БАЙ, Мд. Піврічні збори Б-ва св. Петра і Павла 81 Відд. в год. 2-ій по пол. в церковній залі, де звичайно. Є важні справи до обговорення. На зборах можна вибрати чеки-дивіденди за 1963 рік. — А. Блауцяк, секр.

Посмертні згадки

СТЕФАН КОТ, довголітній член двох Товариств Відд. 70-ий „Клюб Поступовий" і Відд. 270-ий Б-во св. Ів. Хрестителя УНСоюзу в Джерзі Сиі, Н. Дж., помер 21-го червня 1964 р. на 82-му році життя. Покійний походив з с. Карів, пов. Рава Руська, Україна. Був тихої вдачі та жертвенний на різні цілі. Покійний залишив 4 синів, 3 доньки, 14 нуків, 1 правнука. Парастас — у вівторок, 23 ц. м о 7:30 веч. в пох. зав. Ковальчика. Похорон — в середу, 24 червня 1964 р. в год. 9-ій ранку з пох. заведення І. Ковальчика до Укр. Кат. Церкви св. ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Імени в Джерзі Сиі, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Костик, секр.

ЮЛІЯН КУШНІР, довголітній член Б-ва св. Петра і Павла 383 Відд. УНСоюзу в Бриджпорт, Па., помер 21-го березня 1964 р. на 71-му році життя. Був одним з основників Відд. і касиром. Народився в селі Остапє, пов. Скалат, Зах. Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, 3 доньки, Йосипину, Франю і Броніславу, 6 внуків. Похорон відбувся 24 березня ц. р. з похор. заведення до укр. кат. церкви св. Петра і Павла в Бриджпорт Па. при участи родини, членів Відділу і знайомих на укр. кат. цвинтар св. Петра і Павла.

Вічна Йому Пам'ять!
О. Хома, секр.